

mon járt, nem egy jó ötlettel s néhány ügyes díszlettel sietett az író segítségére. Csak az előadás színészi részében nem birt megfelelő megoldást találni s végül a legszerencsétlenebbet választotta: szabadjárára eresztett minden túlzó hajlamot, minden szerepből való önkényes és pillanatnyi hatás kedvéért történő «kiugrást». Így azután majd mindig szétkabarézták a darabot, épen azokon a fordulón, melyektől csak a játék gondos egyensúlybantartásától lehetett volna igazibb szuggesztivitását remélni. Meglepetésül épen az egészen kabaré-iskolázottságú Kőkény Ilona volt az, ki legegységesebben építette fel figuráját. Mály Gerőnek is voltak hatásos pillanatai, de ő már inkább e pillanatok felé fordulva játszott. Turay Ida hálás jelenetéhez talált néhány új, tőle eddig nem igen látott színt. Simon Marcsa jóízű realizmusa is figyelmet érdemel. A tehetséges Szigeti Jenőre ellenben olyan feladatot róttak, mely époly kevéssé vág alakjához, mint temperamentumához.

Rédey Tivadar.

Képzőművészeti szemle.

Az UME (Új Művészek Egyesülete) második kiállítása, amely a Nemzeti Szalonban került a közönség elé, nem mutatja a fiatal társulat fejlődését. Tudvalevő, hogy a zászlaja alatt csoportosult festők Vaszary Jánosban tisztelik mesterüket s ez a tisztelet nagyon is érződött az UME első kiállításán, amelyen túlságosan sok, többé-kevésbé sikerült Vaszary-utánzat szerepelt. A kritikátlan behódolás ideje úgy látszik elmúlt, a festők és szobrászok kezdenek talpukra állni, nagyobb részük külföld felé kacsingat, leginkább Franciaország felé. Ennek következtében a zárt csoport, melyet a Vaszary-rajongás fűzött össze, megbomlott, szétzilálódott. Az első kiállítás érdekes volt, mert a képek mögött egy erőteljes egyéniség szug-

gesztív hatása állott (az epigonok is érdekesek, ha azt nézi az ember, hogy kit és hogyan utánoznak); a második jóval szintelenebb és unalmasabb. Az UME-nak, mint külön testületnek, mai összeállításában nincs létjogosultsága, mint ahogyan nincsen létjogosultsága annak a sok kedvelősi, hangzatos című egyesületnek, amely a Múcsarnokon, a Szinyei-Merse Pál-Társaságon és a KUT-on kívül, azok körül felburjánzott. A Múcsarnokban otthonos Orsz. Magyar Képművészeti Társulat ellátja a konzervatívok szerepét, a Szinyei-Merse Pál-Társaságban a középpárt jól válogatott mesterei dolgoznak, a KUT pedig a legújabb törekvéseket szolgálja. Az UME azt szeretné megvalósítani, amit a KUT már megvalósított; okosabb lenne, ha a kettő egyesülne, amely esetben néhány dilettánst szélnek kellene eresztetni. Csakhogy a dilettánsok szélnek eresztése, úgy látszik, nehéz dolog.

A kiállítók közül megemlíthetjük az egyesület tiszteletbeli tagját, *Beck Ö.* Fülöpöt, akinek átgondolt, formailag egyenletes szoborvázatai kitűnő minőségűek. *Krivátsy* Miklós szobrai ellenszenvesen modorosak, sajnáljuk, hogy ez a tehetséges művész évek óta szobrok helyett dagadozó, értelmetlen, idomtalan tömegeket mintáz, amelyeket absztrakt címkékkel («Önuralom», «Büntudat», «Bizalom») szeretne elfogadhatóvá tenni. Néhány kisebb igényű, de mesterre valló képpel *Csók* István és *Vaszary* János is szerepel a kiállításon. A fiatal festők közül *Gadányi* Jenő válik ki komor színezésű, monumentális formálátású vásznaival.

*

E hónapban új s úgy látszik állandó jellegű kiállítóhelyiség megnyitására is beszámolhatunk: a Corvin-áruház egyik harmadik emeleti termében fiatal festők és szobrászok mutatják be

munkáikat. Kétségtelen, hogy az áruházat nem idealizmus, hanem anyagi érdek vezette, amikor megnyitotta kapuit a művészek előtt, mindamellett örülni kell, hogy ez megtörtént, mert a jól propagált és szokatlanul látogatott kiállításon fiatal művészek jutnak szóhoz. Ezeknek a hús és harminc év közötti művészeknek a sorsa eddig nem volt irigyléreméltó, hiszen a forradalminak nevezett s vevőkörrel még alig rendelkező művészek, akik előttük állanak, többnyire a negyvenedik életévüket járják s tudunk oly «izgága fiatal»-ról is, aki ötvenéves elmult. Dícséretére váljék az áruháznak, hogy oly festőket és szobrászokat gyűjtött össze, akik átérzik a kor szellemét. Noha nagyobb részük még nem áll meg a saját lábán s a kiemelkedőbb új festőket utánozza, van közöttük néhány, aki első bemutatkozásával is reményeket ébreszt. Ilyen *Félegyházy* László, aki feltűnik franciás, igen finom és izléses női arcképével vagy *Sreier* András, akinek *Oázis* című képe harsogó színeivel jól megállja a helyét. Az új generáció erős tehetsége, *Hincz* Gyula egyetlen képén temperamentumát nem fekezi eléggé. *Magyarász* Imre izléses tájképeket állított ki. A szobrászok ezzel szemben gyengébbek.

*

A Szinyei-Merse Pál-Társaság évenként rendezett Tavasz Szalonja ebben az évben sem maradt el, a társaság zsűrije kevésbé ismert, kezdő művészek munkáiból ezúttal is szép kollekciót gyűjtött össze. A Tavasz Szalon fiataljai csak tehetségük révén tartoznak össze, merőben különböznek cél és szándék szempontjából. A festők közül elsősorban *Hincz* Gyulát kell megemlíteni, aki egyre jobban tisztába jön kifejezési lehetőségeivel, lassankint elhagyja a magára erőltetett idegen impulzusokat, meghigad és elmélyül. Két képe (Torzó és

Portrait) eddigi formátlan és absztrakt stílusából realisabb világba vezet át; itt is, mint régebbi dolgaiban nagy-szerű szinkultúra jellemzi. Kevesebb fejlődési lehetőséget látunk *Pekáry* István és *Pataky* Tibor magyaroskodó primitív képeiben, amelyek a mézeskalács-szíveket idézik emlékezetbe. Kettőjük közül *Pekáry* az eredetibb tehetség, munkáiban azonban az irodalmi íz egyelőre oly erős, hogy festői kibontakozásról alig lehet szó. Félő, hogy stílusa némelyek szemében a nemzeti jellegű új magyar festőművészet stílusának tűnik, holott oly távol van attól, mint az árvalányhajas, fokosos népszínművek görögtüze a magyar drámától.

A festők közül még megemlíthetjük a jó naturalista-impreszionista képekkel szereplő *Csóka* Istvánt, *Faragó* Endrét, aki szép tájképet állított ki, jelentékenyek *Farkas* László artistikus aquarelljei, a jobbak közé tartozik *Erdős* Lajos krétarajza és ifj. *Kernstok* Károly egyszerű eszközökkel megjelenített női feje. A szobrászok közül *Metky* Ödön tűnik ki *Csönd* című álló női aktjával, bár az értelmesen mintázott, szép formákat a Buddha-szobrokról elesett fej nem a legszerencsésebben koronázza. Kissé elnagyolt, de figyelemreméltó *Schrotta* J. Frigyes aktfigurája, általában örvendetes, hogy a szobrászok nem riadnak meg az embernagyságnál nagyobb méretektől. *Genthon* István.

Miniaturák és olasz rajzok.

(A Szépművészeti Múzeum kiállítása.)

Hosszú évek tartozását rója le a Szépművészeti Múzeum, mikor miniatúráinak és olasz rajzainak kiállításával megkezdte a rajzgyűjtemény kincseinek sorozatos bemutatását. Ezt követi majd a német, németalföldi és francia rajzok közzététele. 1911 óta ez az első alkalom, hogy a régi rajzgyűjtemény lapjai együttes kiállítás-